

2020

Anvisningar för val av förtroendeman

1. Val av förtroendeman

1.1 Val av förtroendeman för arbetsplatsen

Då det i företaget eller på dess arbetsplats finns flera tjänstemän (minst tre), väljer dessa bland sig en förtroendeman, vice förtroendeman och avdelningsförtroendemän. Förtroendemän väljs också till de företag och verksamhetsställen där arbetsgivaren inte hör till något arbetsgivarförbund (oorganiserade arbetsgivare). På varje arbetsplats bör man alltså välja förtroendeman. Det är tjänstemännens rättighet och skyldighet.

1.2 Val av flera förtroendemän till samma arbetsplats

1.2.1 Val vid överenskommelse

Då arbetsplatsens natur, antalet tjänstemän och förtroendemannens möjligheter att träffa tjänstemännen förutsätter val av flera förtroendemän, kan man lokalt komma överens om valet med arbetsgivaren.

1.2.2 Rätt att välja avdelningsförtroendemän

På arbetsplats där det arbetar flera tjänstemän som hör till en organisation som är bunden av kollektivavtal för tjänstemännen och där det finns klart definierade verksamhetshelheter, har tjänstemännen rätt att välja avdelningsförtroendeman för en sådan helhet. Det finns olika bestämmelser om rätt att välja avdelningsförtroendeman i de olika branschernas kollektivavtal. Det är skäl att utreda dem branschvis. Vanligen tillämpas likväl de gemensamt konstaterade principerna i följande stycke.

Före valet av avdelningsförtroendeman kommer man överens med arbetsgivaren om den verksamhetshelhet avdelningsförtroendemannen företräder. Samtidigt ska man komma överens om i vilka frågor och i vilken utsträckning han eller hon enligt förhandlingsordningen representerar tjänstemännen. En sådan avdelningsförtroendeman har samma rättigheter och skyldigheter som den egentliga förtroendemannen.

1.3 Förtroendemannens mandatperiod

Förtroendemannavalet hålls senast i november. Pros styrelse rekommenderar att förtroendemännen väljs för en period på tre år per gång.

De valda förtroendemannens verksamhetsperiod inleds i början av året och fortgår till slutet av följande eller sen följande år.

2. Förtroendemannaval

2.1 Anordnare av val

Förtroendemannaval anordnas av förtroendemannen, vice förtroendemannen, avdelningsförtroendemännen och vid behov dessutom av andra utsedda personer som bildar en valkommitté.

2020

På de arbetsplatser där det inte från tidigare finns någon förtroendeman anordnas valet av en valkommitté som de organiserade tjänstemännen väljer bland sig.

Valkommittén ansvarar för att valet hålls inom utsatt tid. Valkommittén ska föra protokoll över valet och det sänds till den förening eller arbetsplatskommitté, vars medlem den valda förtroendemannen är.

2.2 Rösträtt

Rösträtt i förtroendemannavalet har alla medlemmar på arbetsplatsen som är organiserade i Fackförbundet Pro, vilka förtroendemannen som väljs representerar.

Röstberättigade i val av avdelningsförtroendeman är de organiserade tjänstemännen i ifrågavarande område.

2.3 Valbarhet

Till förtroendeman och avdelningsförtroendeman kan väljas tjänsteman som hör till Fackförbundet Pro, som i minst ett år arbetat som tjänsteman för ifrågavarande arbetsgivare.

Ifall företaget i fråga inte fungerat i ett år, kan till förtroendeman väljas även tjänsteman som arbetat kortare tid i företaget.

Vid val av förtroendemän borde man beakta en möjligast bred täckning av olika yrkesgrupper.

2.4 Meddelande om valet

Enligt kollektivavtalet kan val av förtroendeman och avdelningsförtroendeman förrättas på arbetsplatsen.

Röstberättigade tjänstemän ska informeras om tid och plats för valet minst 14 dygn före valet.

Meddelandet kan antingen ges som personlig möteskallelse eller sättas på anslagstavlan.

2.5 Verkställande av val

Ifall man använder sig av kandidatnominering, bör man gå tillväga enligt följande:

Kandidaternas namn och deras medgivande ska meddelas skriftligt till valkommittén inom utsatt tid. Samtidigt som valkommittén meddelar om tid och plats för valet ska den också meddela till och med vilken dag den officiella kandidatnomineringen ska ske. Minst sju dagar ska reserveras för kandidatnomineringen. Om tidpunkt och plats för valen har meddelats tidigare än 14 dagar före valet, slutar tiden för den officiella kandidatnomineringen även i dessa fall sju dagar före valförrättningen.

Kandidater som anmäls efter det bifogas inte till valkommitténs bekräftade kandidatlista. I kandidatuppställningen ska anges till vilken förtroendemannauppgift personen kandiderar.

Om det inom utsatt tid endast nominerats en kandidat per uppgift, som gett sitt godkännande, bekräftar valkommittén det ifrågavarande valet. Till den delen behöver annat val inte förrättas.

Om fler kandidater har uppställts än personer ska väljas, ska val ordnas. På samma sätt kan man gå tillväga då det för någon uppgift inte finns tillräckligt många kandidater. I valet får man rösta också på andra personer än de som är nominerade.

2020

Man bör försöka förrätta val av förtroendeman så, att alla organiserade tjänstemän på arbetsplatsen som har rösträtt, har möjlighet att delta i valet. Av den här orsaken kan det hända att valet måste förrättas så att det sker under en eller flera dagar. Också poströstning kan komma i fråga i fall då alla röstberättigade inte annars skulle ha möjlighet att delta i val av förtroendeman. I dessa fall bör röstningen likväl ske inom på förhand bestämda tidsgränser.

Valkommittéerna har till förfogande ett [elektroniskt röstningssystem](#) och [anvisning om elektroniskt förtroendemannaval](#), som underlättar arrangerandet av förtroendemannaval.

Meddelande till förbundet och arbetsgivaren

2.5.1 Meddelande till förbundet

De som arrangerar förtroendemannavalet ska meddela valresultatet med den [elektroniska blanketten](#). Kvittering fås då meddelandet har tagits emot.

Den valda förtroendemannen företräder i fråga om arbetsfreden sin egen förening, varför föreningen till den delen är ansvarig för förtroendemannaverksamheten.

2.5.2 Meddelande till arbetsgivaren

På förbundet undertecknas förtroendemannaanmälan man fått in och den del som hör till arbetsgivaren returneras till den valda förtroendemannen. Förtroendemannen bör därefter ge anmälan vidare till arbetsgivarens representant. Samtidigt kan förtroendemannen be arbetsgivaren om bekräftelse/skriftligt meddelande i enlighet med avtalet om vem som är hans eller hennes motförhandlare i enlighet med förtroendemannavalet.

I de fall förtroendemannen själv är förhindrad att sköta förtroendemannauppgiften bör han eller hon meddela arbetsgivaren om att vice förtroendemannen då fungerar som förtroendeman. Om förtroendemannen inte haft tillfälle att ge det här meddelandet, ska vice förtroendemannen meddela arbetsgivaren.

3. Förtroendemannens uppgifter

Fackförbundet Pro poängterar att förtroendemannen och avdelningsförtroendemannen representerar alla tjänstemän som hör till Fackförbundet Pro, oberoende i vilken förening förtroendemannen själv är medlem.

Ytterligare information får du från regionkontoret i din egen region.

4 Val av förtroendepersoner i statens ämbetsverk

Avtalsbestämmelser om val av förtroendemen i statens ämbetsverk finns i bilaga 2 till statens allmänna tjänste- och arbetskollektivavtal. *”Avtalsbestämmelser om förtroendemannaverksamhet och om ställning och rättigheter för förtroendemen, arbetarskyddsfullmäktige och andra personalföreträdare som deltar i samarbetsuppgifter”.*

2020

Dessutom ska man kontrollera vad som sagts om valen i det egna ämbetsverkets förtroendemannaavtal.

Avtalsbestämmelser om val av arbetarskyddsfullmäktige finns i "Samarbetsavtalet för statens arbetarskydd", som har bilagan " Anvisningar för val av arbetarskyddsfullmäktige och medlemmar i arbetarskyddskommissionerna". Dessutom ska man kontrollera vad som avtalats om valen i det egna ämbetsverkets samarbetsavtal.

Ytterligare uppgifter om avtalens innehåll och tolkning fås vid behov av de ansvariga branschombudsmännen för statens ämbetsverk.